

TT-wijzer

Ten geleide

Grenzen...

Volgens de Nijmeegse hoogleraar verplegingswetenschap Theo van Achterberg is TT belachelijk, onverantwoord, misleidend en niet evidence based. Want energie bestaat niet. En omdat dat zo is, hoef je het eigenlijk ook niet te onderzoeken. Het is maar vanuit welke invalshoek je het bekijkt, zegt zijn Utrechtse collega Mieke Grypdonk. Het paradigma dat je kiest sluit altijd bepaalde verschijnselen en ervaringen buiten. Die zijn er echter wel en rammelen aan de grenzen van je wereldbeeld. Je kunt ze negeren, afdoen als belachelijk of voorzichtig bekijken.

Maar dan gaan je grenzen misschien schuiven en dat is lastig. Want dat betekent onzekerheid en misschien ook wel afscheid nemen van het vertrouwde. Zie onze zoon. Die neemt deze dagen afscheid van zijn basisschooljaren. Veel feestjes met heftige emoties, met kinderen die elkaar soms huilend omhelzen, bedanken en verzekeren dat ze elkaar zullen blijven zien. Het vertrouwde loslaten doet pijn. Iets nieuws aangaan is eng. Maar óók spannend en verrijkend. En straks heel gewoon. Als je durft...

Met de beste intentie,

Martine Busch

Inhoud

- 2 TT-praktijken
- 5 TT-2: Helen vanuit innerlijke stilte - een impressie van het weekend
- 6 TT rond de wereld: interviews
- 10 Korte Golven
- 12 Een goede energiebalans
- 14 Bonghan-kanalen en Bonghan-deeltjes
- 18 TT Netwerk Nieuws

TT rond de wereld

■ Dertig jaar geleden introduceerden Dolores Krieger en Dora Kunz Therapeutic Touch als verpleegkundige interventie. Zij wilden verpleegkundigen en andere zorgverleners een eenvoudige energetische methode aanreiken om patiënten te helpen ontspannen en zich meer 'heel' te laten voelen. In de afgelopen jaren is TT doorgedrongen in vele opleidingen en zorginstellingen, wordt het op z'n effectiviteit onderzocht en is het als interventie opgenomen in de belangrijkste verpleegkundige classificatiesystemen. Een goede interventie kent geen landsgrenzen en TT wordt intussen behalve in de Verenigde Staten dan ook in vele andere landen onderzocht en toegepast. Hoe zien actieve TT'ers en pioniers in de verschillende landen de ontwikkeling van TT? Zijn er verschillen in benadering en toekomstvisie of juist niet? Martine Busch maakte een kleine wereldreis en ondervroeg mensen uit de Verenigde Staten, Canada, Duitsland en België.

Martine Busch

België

De situatie in België is in die zin uitzonderlijk dat TT valt onder de verantwoordelijkheid van het Van Praag Instituut in Nederland, dat de rechten heeft voor de Benelux. Dit betekent dat de cursus op dezelfde manier gegeven wordt als in Nederland, met hetzelfde cursusboek en dezelfde toets. Toch heeft Luc van Lancker, de Belgische TT-docent, veel vrijheid om op zijn eigen manier TT te promoten en TT'ers te begeleiden. Luc: "Ieder land heeft zijn eigen cultuur en zal vanuit zijn eigen tradities dus andere accenten leggen. Belgen bijvoorbeeld zijn niet zo geneigd zich in netwerken te verenigen en ervaringen uit te wisselen. Wij praten minder dan Nederlanders." Aanvankelijk organiseerde Luc de cursussen zelf binnen zijn eigen praktijk als psychotherapeut, waar hij samen met Annie Wyffels mensen begeleidt in hun persoonlijk groeiproces, maar intussen heeft de Katholieke Hogeschool Brussel de organisatie en administratie overgenomen.

Luc ziet TT vooral als een basisconcept voor het werken met energie. Hij licht toe: "De vijf stappen van TT vind je eigenlijk in heel veel energetische werkvormen terug. En ook de elementen intentie, aandacht en centeren zijn fundamenteel. Je zou kunnen zeggen dat we naast cognitieve en emotionele intelligentie ook beschikken over energetische intelligentie. We moeten ons meer bewustworden van deze vorm van uitwisseling tussen mensen onderling en mensen en hun omgeving, en ermee leren omgaan. Dat is een groeiproces en TT kan daar heel goed een begin voor zijn."

Vanuit zijn therapeutische achtergrond is Luc juist geïnteresseerd in ontwikkelingsprocessen. Met nadruk zegt hij: "Voor mij is TT meer dan alleen een techniek. Onze benadering is vooral gericht op de groei en bewustwording die mensen door middel van TT doormaken. We gaan dus in de cursus ook uitgebreid in op de vraag wat TT in jezelf teweegbrengt, wat het doet in je relaties met anderen, op je werk, met betrekking tot zingeving."

Luc vindt daarom ook dat we ons met TT niet exclusief op de (reguliere) gezondheidszorg moeten richten. Hij meent: "Dan is er een groot risico dat je je vooral gaat bezighouden met bewijzen en protocollen en het wezenlijke van TT teveel op de achtergrond raakt. Ik vind ook niet dat TT thuishoort binnen de verpleegkundige basisopleiding. Ten eerste vinden de meeste studenten het niet leuk, want die zijn vooral gericht op het halen van studiepunten met de minst mogelijke inspanning. En ten tweede vind ik TT meer

passen binnen bijvoorbeeld een jaaropleiding op het gebied van energetisch werk. Je richt je dan niet op een medisch systeem, maar op een relationeel systeem en dat is iets wat binnen elke beroepsgroep past." De laatste cursusgroep die in juni examen deed, bestond volledig uit fysiotherapeuten. Gezien de

vraag van deze groep – een gerichte, niet te lange bijscholing – heeft Luc de cursus moeten aanpassen en zich noodgedwongen vooral op de techniek en minder op de persoonlijke ontwikkeling kunnen concentreren. Luc: "Het resultaat vond ik eigenlijk vrij verbluffend. Ze deden op het examen allemaal goed TT. Dus het is haalbaar om alleen op de vaardigheid te trainen. Maar wil je meer, dan heb je een intensievere cursus nodig. En daar gaat toch mijn voorkeur naar uit."

Duitsland

In Duitsland bestaat sinds 1998 het Deutsche Institut für Therapeutic Touch, dat deel uitmaakt van de Imre Kerner International School for Therapeutic Touch and Energy (ISTTE). Leider van deze school is Imre Kerner, oorspronkelijk opgeleid als biochemicus, maar sinds tientallen jaren werkzaam als energetisch therapeut in binnen- en buitenland. Imre: "Mijn eigen ontwikkeling op energetisch vlak is begonnen toen ik zelf ziek was en ondermeer autogene training volgde. Sindsdien heeft het me niet meer losgelaten. Ik heb een opleiding klassieke bio-energetica gevolgd en ben daarna 10 jaar in de leer geweest bij een bekende Amerikaanse genezeres, en heb ook trainingen gevolgd bij Noord-Amerikaanse Indianen. Verder heb ik meegewerkt aan energetisch onderzoek in de Menninger Kliniek waar het UV-licht rond mijn hand onderzocht werd op de momenten dat ik energie gaf. Ik ben altijd erg op zoek geweest naar de brug tussen moderne energiebehandelingen en de conventionele geneeskunde. TT is voor mij zo'n brug." Het Duitse TT-programma heeft een modulaire opbouw. Er is een TT-basiscursus, te vergelijken met onze basiscursus TT, bestaande uit drie cursusweekenden, zelfstudie-opdrachten en minstens 10 gevalsbeschrijvingen. Imre: "Daarna hebben we de mogelijkheid van een vervolgopleiding tot TT-practitioner. Die bestaat uit nog drie cursusweekenden, een driedaags seminar over TT in zorginstellingen en nog een vijfdaags intensief praktikum onder supervisie. Voor wie wil, is er daarna nog de opleiding tot energietrainer, die afgesloten wordt met een toets." Een TT-practitioner kan TT binnen het eigen beroep toepassen, bijvoorbeeld als verpleegkundige, een energietrainer mag ook zelfstandig praktijk voe-

Luc van Lancker